

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	1/8

Ders Kodu	Ders Adı	Zorunlu (Z) /Seçmeli (S)	Yıl	Yarı Yıl	Anabilim Dalı
İLA 301	Klasik Kelam Metinleri	Z	3	4	Temel İslam Bilimleri
Haftalık Ders Saati, Kredi, AKTS	Teori	Uygulama	Kredi		AKTS
	2	0	2		3

GENEL BİLGİLER

Dersin Amacı

Kelam alanında yazılan klasik eserleri orijinal dili ile okumak, anlamak ve meseleleri değerlendirebilmektir.

Dersin İçeriği

Klasik kelam metinlerinin özellikleri, klasik dönem kelimcilerinin ve mezhepler tarihçilerinin inanç konularını ele alış yöntemlerini, başlangıç dönemi ile tedvin ve tasnif dönemine ait belli başlı eserler ve analizini içerir.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Fatış, Emrullah. *Klasik ve Çağdaş Kelam Metinleri*. Konya: Eğitim Yayınevi, 2017.

Wolfson, H. Austryn. *Kelam Felsefeleri: Müslüman-Hristiyan-Yahudi Kelamı*. Çev. Kasım Turhan. İstanbul: Kitabevi Yayınları, 2001.

Mert, Muhit. *Kelam Tarihinin Problemleri*. Ankara: Ankara Okulu Yayınları, 2008.

Aslan, İbrahim-Demir, Osman. *Kelam Tarihi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık, 2023.

Yurdagür, Metin. *Kelam Tarihi: Ekoller-Şahıslar-Eserler*. İstanbul: İFAV Yayınları, 2022.

Topaloğlu, Bekir. *Kelam İlmine Giriş*. İstanbul: Damla Yayınevi, 2021.

Fatış, Emrullah. *Osmanlıca Kelam Metinleri*. Konya: Eğitim Yayınevi, 2017.

Evkuran, Mehmet. *Kelam Tarihi ve Ekolleri*. Ankara: Bilimsel Araştırma Yayınları, 2018.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	2/8

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Konu anlatımı, soru-cevap, örnekleme yaparak konuyu pekiştirme.

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Öğrencilerin derse hazırlıklı gelmesi önerilir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı / Yardımcıları

Dr. Öğr. Üyesi Fatih Sancılı

Dersin Verilişi

Anlatım, Soru-cevap, Tartışma yöntemi, Örnek olay yöntemi, Gösterip Yaptırma Yöntemi vb.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	3/8

Hafta	Konu
1. Hafta	Hasan el-Basri, er-Risale fi'l-Kader
2. Hafta	Ebû Hanife, el-Fıkhü'l-Ekber ve el-Alim ve'l-Müteallim
3. Hafta	Matüridi, Kitabu't-Tevhid
4. Hafta	Ebu'l-Muin en-Nesefi, Tabsıratü'l-Edille
5. Hafta	Eş'ari, Kitabu'l-Lüma ve el-İbane an Usüli'd-diyane
6. Hafta	Ömer en-Nesefi, Akaidü'n-Nesefi; Gazzali, el-İktisad fi'l-İtikad
7. Hafta	Şeyh Müfid, Evailü'l-Makalat
Ara Sınav	
8. Hafta	Adudüddin el-İci, el-Mevakıf
9. Hafta	Taftazani, Şerhu'l-Akaid
10. Hafta	Seyyid Şerif el-Cürcani, Şerhu'l-Mevakıf
11. Hafta	Sabuni, el-Bidaye fi Usuli'd-din
12. Hafta	Kadı Abdülcebbar, Şerhu'l-Usuli'l-Hamse ve el-Muhtasar fi Usuli'd-din
13. Hafta	Fahreddin er-Razi, Metalibü'l-Aliye ve el-Muhassal
14. Hafta	Ebu'l-Muin en-Nesefi, Bahrul'l-Kelam ve genel değerlendirme
Final Sınavı + Bütünleme Sınavı	

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	4/8

DEĞERLENDİRME

Etkinlik	Adet	Ağırlık (%)
Vize	1	40
Final	1	60
Diğer (Ödev, Sunum, Sözlü, Derse Katılım, Grup Çalışması, vb.)		
Toplam		%100

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ)

ÖÇ 1	Klasik kelimeler metinlerinin yazım tarzına, müellifine, içerik ve tertibine ilişkin temel bilgileri öğrenir.
ÖÇ 2	Klasik metinlerde Kelam ilminin ortaya çıkış sürecini ve gelişimini öğrenir.
ÖÇ 3	Klasik metinlerde ontolojiye (varlık) ve epistemolojiye (bilgi) dair temel kavramları ve çerçeveyi anlayıp yorumlar.
ÖÇ 4	Klasik metinlerde kozmolojiye (hudûs) dair yapıyı öğrenir.
ÖÇ 5	Klasik metinlerde teolojiye (zat-sıfat ilişkisi, ilahi sıfatları) dair temel tartışma konularını ve yaklaşımları öğrenir.
ÖÇ 6	Klasik metinlerde ru'yetullahla ilgili yaklaşımları ve argümanları analiz eder.
ÖÇ 7	Klasik metinlerde irade ve özgürlük tartışmasına ilişkin kavramları bilir.
ÖÇ 8	Klasik metinlerde iman bahsiyle ilgili kavram ve yaklaşımları öğrenir.

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	5/8

ÖĞRENME ÇIKTILARI (ÖÇ) – PROGRAM ÖĞRENME ÇIKTILARI (PÖÇ) İLİŞKİSİ																
	PÖÇ 1	PÖÇ 2	PÖÇ 3	PÖÇ 4	PÖÇ 5	PÖÇ 6	PÖÇ 7	PÖÇ 8	PÖÇ 9	PÖÇ 10	PÖÇ 11	PÖÇ 12	PÖÇ 13	PÖÇ 14	PÖÇ 15	
ÖÇ 1	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 2	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 3	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 4	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 5	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 6	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
ÖÇ 7	5	3	3	4	5	4	4	3	1	2	5	5	5	4	5	
0 - Katkı Yok		1 - ÇokDüşükDüzeydeKatkı		2 - DüşükDüzeydeKatkı		3 - Orta DüzeydeKatkı		4 - Yüksek DüzeydeKatkı		5 - Çok Yüksek DüzeydeKatkı						

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	6/8

DERS-PROGRAM EĞİTİM AMACI (PEA) İLİŞKİSİ

Hasan el-Basri, er-Risale fi'l-Kader konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Ebû Hanife, el-Fıkhü'l-Ekber ve el-Alim ve'l-Müteallim konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Matüridi, Kitabu't-Tevhid konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Ebu'l-Muin en-Nesefi, Tabsiratü'l-Edille konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Eş'ari, Kitabu'l-Lüma ve el-İbane an Usüli'd-diyane konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Ömer en-Nesefi, Akaidü'n-Nesefi; Gazzali, el-İktisad fi'l-İtikad konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Şeyh Müfid, Evailü'l-Makalat konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Adudüddin el-İci, el-Mevakıf konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Taftazani, Şerhu'l-Akaid konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Seyyid Şerif el-Cürcani, Şerhu'l-Mevakıf konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Sabuni, el-Bidaye fi Usuli'd-din konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Kadı Abdülcebbar, Şerhu'l-Usuli'l-Hamse ve el-Muhtasar fi Usuli'd-din konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Fahreddin er-Razi, Metalibü'l-Aliye ve el-Muhassal konularını kavrar	Evet X Hayır ☐
Ebu'l-Muin en-Nesefi, Bahrul'l-Kelam ve genel değerlendirme konularını kavrar	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	7/8

DERS-PROGRAM ÖĞRENİM ÇIKTISI (PÖÇ) İLİŞKİSİ	
P.Ç.1. İlahiyat alanında temel kavramları kavrar, kavramlar arası ilişkilere hâkimdir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.2. Alanıyla ilgili öğretim programları, öğretim strateji, yöntem ve teknikleri ile ölçme ve değerlendirme bilgisine sahiptir	Evet X Hayır ☐
P.Ç.3. Alanında edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.4. İlahiyat alanı için uygun araçları seçer, kullanır, geliştirir ve bilişim teknolojilerinden etkin bir şekilde yararlanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.5. Klasik ve güncel dini meseleleri saptama, tanımlama, yorumlama, formüle etme ve çözme becerisine sahiptir; bu amaçla uygun analiz, sentez ve modelleme yöntemlerini seçer ve uygulamadaki yansımalarını değerlendirir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.6. Türkçe ve en az bir yabancı dilde sözlü/yazılı etkin iletişim/hitabet kurma ve anlatım becerisine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.7. İlahiyat alt dalları ve diğer bilim alanları ile ilişki kurarak disiplinler arası araştırma-inceleme, yorum ve analiz yapar.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.8. Kendini motive edebilme, bilgiye erişebilme, bilim ve teknolojideki gelişmeleri izleme, zaman yönetimi, kendini sürekli yenileme becerisi ve yaşam boyu öğrenme bilincine sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.9. Bireysel inisiyatif olarak bağımsız çalışır veya ekip üyesi olarak sorumluluk alır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.10. Sorumluluğu altındakilerin kişisel ve mesleki alandaki gelişimine yönelik etkinlikleri planlar.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.11. Uzmanlık bilgisini, toplumsal sorumluluk bilinciyle bilimsel ve ahlaki değerlere uygun olarak kullanır.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.12. Dini anlayış ve uygulamaların evrensel ve toplumsal boyutlardaki (güvenlik, sağlık, iktisat, çevre, vb.) etkileri ve hukuksal sonuçları konusunda farkındalık sahibidir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.13. Değişen hayata ve yeniliğe karşı açık tutuma sahiptir.	Evet X Hayır ☐
P.Ç.14. Bilimsel, toplumsal, ekonomik, yasal ve siyasal gelişmelerden haberdardır.	Evet X Hayır ☐

	T.C. ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ 2025-2026 AKADEMİK YILI GÜZ/BAHAR DÖNEMİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ TEMEL İSLAM BİLİMLERİ BÖLÜMÜ KLASİK KELAM METİNLERİ DERSİ DERS İZLENCE FORMU	Doküman No:	ARÜ.FR.004
		İlk Yayın Tarihi:	24.11.2025
		Revizyon Tarihi:	-
		Revizyon No:	0
		Sayfa:	8/8

DERS-PROGRAMA ÖZGÜ ÖLÇÜT (PÖÖ) İLİŞKİSİ

PÖÖ.1. Kur'an-ı Kerim bilgisine, doğru tilavet becerisine ve yeterli ezbere sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.2. Arapça temel kaynakları okuma ve anlama yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.3. İtikat, ibadet, ahlak ve muamelata dair usul ve esasları kavrama ve dayandığı temelleri bilme	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.4. Kur'an ve sünnet bütünlüğünü esas alan bir yaklaşıma sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.5. Bütüncül ve sistematik bir dini düşünce ve kavrayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.6. Zaman ve mekâna göre ortaya çıkan farklı dini yaklaşımları doğru anlama ve tutarlı değerlendirme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.7. Din istismarı, şiddet, İslam karşıtlığı gibi dine ve topluma zararlı eğilimlere karşı söylem ve tutum geliştirebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.8. Farklı düşünce ve yorumlar karşısında saygı ve adaleti esas alma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.9. Kişi ve kurumlar yerine ilke ve değerleri üstün tutan bir anlayışa sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.10. Dinin temel kaynakları ve bilimsel verilere dayalı din eğitimi ve din hizmetleri verme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.11. Toplumun inanç, ibadet, ahlak, örf ve adetlerini İslam'ın temel kaynakları ışığında yorumlama ve toplumu aydınlatma yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.12. Dini danışmanlık ve rehberlik bilgi ve becerisine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.13. Akıl, bilgi, istişare, emanete riayet, ehliyet ve adalet gibi temel değerler/ilkeler ışığında çalışma ve sorumluluk üstlenebilme yetkinliğine sahip olma	Evet X Hayır ☐
PÖÖ.14. İslam kültür, sanat ve medeniyeti hakkında temel ve bütüncül bilgilere sahip olma	Evet X Hayır ☐